



Arartekoaren 2022R-1009-22 EBAZPENA, 2022ko azaroaren 30ekoa. Horren bidez, Urduñako Udalari gomendatzen dio Urduñako Hirigune Historikoa Birgaitzeko Plan Berezian oinarrizko babesaren duen eraikin bati dagokionez katalogatutako ondarea babesteko araubidea aldatzeko espedientea irekitzeko eskaera modu arrazoituan ebazteko.

Aurrekariak

1. Urduñako (...) kalean dagoen orube baten jabearen izenean eta haren ordezkari gisa diharduen pertsona bat kexu da Arartekoan, Urduñako Udalak ez diolako erantzun Urduñako orube horretan zegoen eraikinarekiko udal-ondarea babesteko araubidea aldatzeko proposamenari.

. Zehazki, kexagileak kontatzen du 2021eko urriaren 13an eskaera bat aurkeztu ziola Urduñako Udalari, hiri-finka hori bereizi eta eraikitzeko komenigarritasuna eta egokitasuna planteatzeko, eta baita lehendik zegoen eraikinari esleitutako babes-araubidea aldatzeko, Urduñako Hirigune Historikoa Birgaitzeko Plan Berezian bidez. Plan hori behin betiko onartu zuen Udal Harremanen eta Hirigintzaren Departamentuaren urriaren 27ko 1452/2005 Foru Aginduak (hemendik aurrera HHBPBa).

Aurkeztutako txosten teknikoak (...) kaleko orubea zein egoeratan zegoen azaltzen zuen. Orube horrek, 2016. urtera arte, hiru altuerako mehelinen arteko eraikin bat izan zuen. HHBPBaren aurreikuspenen arabera, lursail horretan kokatutako higiezinak oinarrizko babes-erregimen bat zuen. Horrek esan nahi zuen eraikinak nahitaezko kontserbazioko hirigintza-araubidea bete behar zuela, edo, hala bazegokion, ordezkapen-araubidea, babestutako elementuak mantentzeko betebeharrarekin (beheko solairuko harlanduzko horma).

Higiezina narriatuta zegoenez, 2015eko apirilaren 30ean Urduñako Udalak espedientea hasi zuen eraikinaren hirigintza-aurrearen deklaraziorako, eta jabeari eskoratzeko lanak egiteko agindu zion. 2015eko irailaren 8an, jabeak eraikinaren zati bat eraisteko lizentzia eskatu zuen, lehendik zegoen harlandua orubea ixteko moduan mantenduz.

2015eko abenduaren 14an, Urduñako Udalak hirigintza-lizentzia eman zuen higiezinaren zati bat eraisteko obrak egiteko. Obra horiek 2016ko irailean amaitu ziren.

Zati bat eraitsi zutenetik zenbait urte igaro ondoren, orubeak eraiki gabe jarraitzen zuen. Testuinguru horretan, aurkeztutako txosten teknikoak bereizketa-proposamen bat planteatzen zuen, orubea eraikitzeko betebeharrari irtenbide ekonomiko eta urbanistikoa bideragarria eman ahal izateko. Horretarako, txostenak ondoko eraikinekin lerrotutako bi eraikin eraikitzea proposatzen zuen, eta eraikin horiek ez ziren bateragarriak beheko solairuan harlanduzko horma mantentzearekin.





Laburbilduz, Urduñako Udalar bereizketa-proposamenaren hirigintza-balorazioa eta udal-baimenaren egokitasuna eskatzeko idatzi zen txostena. Era berean, Urduñako Udalak HHBPBaren babes-araubidea aldatzea azter zezala eskatu zuen, planteatutako proiektua ahalbidetzeko.

. 2021eko azaroaren 24an, Urduñako Udaleko zerbitzu teknikoek txosten bat egin zuten, eta bertan proposamena ukatzea proposatu zuten, balorazio teknikoan HHBPBaren aurreikuspenen aurkakoa baitzen.

Udal-txostenaren arabera, zati batean eraitsitako eraikinak "nahitaez zaindu beharreko" hirigintza-erregimena zuen, eta oinarrizko babes-araubide batekin babestuta zegoen. Horri dagokionez, HHBPBaren 160. artikulua aipatzen zuen, katalogatutako eraikinen oinarrizko babes-araubidea jasotzen duena, eta, oro har, eraikina eraistea eta ordezkatzeko debekatzen du. Kasu horretan, ohartarazi zuen eraikinaren oinarrizko babesak zaharberitze kontserbatzailea ekarriko zuela, eraitsitako higiezinaren elementu tipologikoak, formalak eta egiturazkoak errespetatuz.

. 2021eko abenduaren 9an, Urduñako Udalak udal ziurtagiri bat jakinarazi zion kexagileari, txosten teknikoarekin.

. 2021eko abenduaren 9an, kexagileak alegazio-idazki bat aurkeztu zuen, non azaltzen baitzuen higiezin horrek ez zuela inolako babesik ondare historikoa babesteko beste tresna batzuek esleituta. Horri dagokionez, aipatu zuen Eusko Jaurlaritzako Kultura Ondarearen Zentroak jakinarazi ziola urtarrilaren 14ko 2/1997 Dekretuak, Urduñako Hirigune Historikoa Monumentu Multzo izendapenez Sailkatutako Kultura Ondasun izendatzea onartu zuenak, ez zuela inolako babes-motarik ezarri "elementu ordezkagarritzat" jotzen zen higiezin hori kultura-ondasun gisa babesteko.

Horregatik, alegatzen zuen higiezinari esleitutako babes bakarra tokikoa baino ez zela, Urduñako HHBPBaren bidez, eta, beraz, Urduñako Udalaren ahalmena zela aldatzea proposatutako obrak baimentzeko.

Horiek horrela, kexagileak beste eskaera bat egin zuen, Urduñako Udalak prozedura bat has zezan (...) kaleko (...). zenbakian dagoen eraikinari HHBPBan esleitutako oinarrizko babes-araubidea aldatzeko, orube horretan bereizi eta eraiki ahal izateko.

. Geroago, kexagileak azaldu zuen udaleko zerbitzu teknikoengana jo zuela proposamen horri buruzko informazioa eskatzeko. Horri dagokionez, mezu elektronikoa aipatzen zuen -2022ko martxoaren 24an bidali zitzaion bulego teknikoari-, eta planteatzen zuen, balioespenean, 2004ko Urduñako Hiri Antolamenduko Plan Orokorren 10.3.2 artikularen aurreikuspena aplikatuko zela, zeinak aukera ematen baitzuen tokiko babes-araubidean sartutako eraikinak eraisteko eta ordezteko, eraikin berriaren osaerari buruzko xehetasun-azterketa bat aurkeztuta.





Laburbilduz, kexagileak Arartekoarengana jo zuen, bere eskaeraren ondoren udalaren erantzuna falta zela azaltzeko. Horrela, haren ustez, ondare arkitektonikoak babesteko udal-katalogoak ezartzeko tokiko administrazioen eskumenak eragotzi gabe, Urduñako Udalak erantzun beharko lioke aipatutako oruberako HHBPBa aldatzeko proposamenari.

2. 2022ko maiatzaren 17an, Arartekoak informazioa eskatu zion Urduñako Udalari espedientearen izapidetzearen egoerari buruz eta Urduñako (...) kalean dagoen hiri-finkaren udal-babeserako araubidea aldatzeko proposamenari aurreikusitako erantzunari buruz.

3. 2022ko ekainaren 15ean, Arartekoak Urduñako alkatearen jakinarazpen bat jaso zuen, kexaren balorazio hau helarazteko:

“1.- 2021eko urriaren 13an, sarrera-erregistroan, (...)k idazki bat aurkeztu zuen, honako hau adieraziz: ‘Udalak txosten erantsia aztertzea eskatu zuen, proposatutako segregazioaren egokitasuna eta egokitasuna baimentzeko, bai eta babes-araubidearen aldaketa ere, Urduñako (...) kaleko (...) Zenbakian dagoen higiezinean planteatutako proiektua ahalbidetzeko.’

2.- 2021eko azaroaren 24an, udal-zerbitzu teknikoek txostena egin zuten, eta, bertan, honako hau adierazi zuten: “(...)k, (...)ren ordezkari gisa, Urduñako (...) kaleko (...). Zenbakian dagoen (...) jauregia babesteko erregimenaren komenigarritasunari, egokitasunari eta aldaketari buruz egindako proposamena ukatzea, Urduñako Hirigune Historikoa Birgaitzeko Plan Berezia ez betetzeagatik’.

3.- (...)k azterketa bat eskatzen duenez, eta ez lizentzia eskaera bat, aipatutako udal txosten teknikoaren ziurtagiria bidaltzen zaio, eta ez Alkatetzaren ebazpena. Ziurtagiri hori 2021eko abenduaren 9an jakinarazi zitzaion.

4.- 2021eko abenduaren 9an, (...)k idazki bat aurkeztu zuen, honako hau adieraziz: “067-21-A txostenari emandako erantzuna, (...) kaleko (...). Zenbakian dagoen orubeari esleitutako babes-araubidea aldatzeko prozedura hasteko eskatuz”.

5.- Era berean, toki-erakunde honek hainbat bilera egin ditu pertsona horrekin, eta berak planteatutako gaiari buruz dagoen hirigintza-araudia azaldu dio. Bilera horietan adierazi zitzaion, besteak beste, bere asmoa eskatzeko aukera duela, indarrean dagoen legediak eskatzen duen dokumentazioa aurkeztuta, Udalak zuzenbidearen arabera ebatz dezan.

6.- Errepikakorrak ez izateko asmoz, ez zaio bere azken idazkiari erantzun, gai horri buruzko informazio nahikoa eman zaiola uste baitugu.”

Laburbilduz, udalaren erantzunak eraikinaren inguruan eta kexagileak egindako proposamenaren udal-balorazioaren inguruan egindako udal-jarduketak azaltzen zituen. Horri dagokionez, adierazi zuen hainbat bilera egin zituela kexagileari (...) kaleko orubean indarrean dagoen hirigintza-araubideari buruzko informazioa emateko. Nolanahi ere, Urduñako Udalak aitortu zuen ez zuela egokitzat jo 2021eko abenduaren 9ko eskaerari erantzun bat ematea, uste baitzuen erantzuna emana izan zela.





4. Geroago, kexagileak Arartekoari behin eta berriz adierazi dio ez dagoela udalaren berriazko erantzunik HHBPBaren babes-araubidea aldatzeko eskaerari.

Erreklamazio hori ikusita, eta Urduñako Udalak igorritako informazioa eta kexa aztertu ondoren, Arartekoak egokitzat jotzen du honako gogoeta hauek egitea:

Gogoetak

1. Oro har, aipatu behar da herritarrek administrazio ona izateko duten eskubidea, administrazio publikoek administrazio-prozedurarako eskubidea bermatzeko duten betebeharra, alegia. Eskubide horrek esan nahi du, herritarrek eskatuta hasitako prozeduren kasuan, administrazio publikoa behartuta dagoela, gutxienez, aurkezten zaizkion idazkiak jasotzera, dagokion prozeduran ofizioz bultzatzera eta planteatutako gai eta eskaera guztiei zentzuzko epe baten barruan modu kongruentean eta arrazoituan erantzuteko betebeharra adieraztera.

Administrazio-prozeduraren eskubide horretatik ondorioztatzen da administrazio publikoek zuzendutako idazkiak herritarrekiko sarbide eta komunikazio-bide desberdinen bidez aurkezteko, beti eta nolanahi ere, administrazio-izapideak egin behar direla Administrazio Publikoen Administrazio Prozedura Erkidearen urriaren 1eko 39/2015 Legean aurreikusitako eran. Kasu horretan, 39/2015 Legearen 21. artikulua xedatzen du ebazteko epea ez dela hiru hilabetetik gorakoa izango eskaera egiten denetik.

Horrek ez du esan nahi idazkiek eta eskaerek gutxieneko betekizun batzuk izan behar ez dituztenik, administrazioak idatziaren sustatzailearen borondatea ezagutu ahal izan dezan eta bere eskubideen erabilera berma dezan.

Gauzak horrela, xedea ez zehazteak edo aurkezpen-formatu desegoki baten bidez bidaltzeak, hala nola posta elektronikoz edo administrazioaren aurreko beste erreklamazio-bide batzuen bidez zuzenean bidaltzeak, ez du izan behar izapidetzean bultzadarik ez emateko arrazoia, ez eta administrazio publikoek erantzunik ez emateko edo isilik egoteko arrazoia ere.

Kexagilearen eskaerak zalantzak sor ditzakeenean bere uziaren xedeari edo kalifikazio administratiboari buruz, Administrazio Publikoen Administrazio Prozedura Erkidearen urriaren 1eko 39/2015 Legearen 68. artikuluan aurreikusitako eskaera zuzentzeko edo hobetzeko aurreikusitako bideari jarraitu behar dio administrazio publikoak.

Prozeduraren araudiak ez du inola ere bermatzen herritarrei administrazioaren isiltasunaren bidez ez erantzutea. Herri Administrazioen Administrazio Prozedura Erkidearen urriaren 1eko 39/2015 Legearen 88.5 artikulua honako hau adierazten du: *“Administrazioa inoiz ezin da ebazpena eman gabe gelditu, aitzakiatzat harturik kasuan aplikatzekoak diren lege-manuen hutsunea, iluntasuna edo murriztasuna.*





Hala ere, Administrazioak erabaki dezake ez onartzea eskubideak aitortzeko eskaerak, eskubide horiek ez badaude aurreikusita ordenamendu juridikoan edo oinarria falta bazaie nabarmen, hargatik eragotzi gabe Konstituzioaren 29. Artikuluan jasotako eske-eskubidea”.

Kexagilearen uzia, arrazoi zehatzen batengatik, bidezkoa ez bada, hala nola zehaztugabetasunagatik edo eskatutakoa errepikatzeagatik, administrazioak beti erantzun behar die herritarrei. Kasu horietan ere, administrazioak erabaki behar du eskatutakoa ez onartzea, eta erabaki hori berariaz jakinarazi behar dio interesdunari, jakinaren gainean egon dadin edo errekurtsioa aurkez dezan.

Erantzunaren arrazoiak ezagutzearen garrantziak zerikusi zuzena du administrazio on bat izateko eskubidearekin; izan ere, lehen adierazi den bezala, administrazioak hartu beharreko erabakia behar bezala arrazoiu behar du, erabakiak hartzean inplikaturako pertsonen parte-hartze egokia bermatu behar du, eta dagozkion jurisdikzio-errekurtsioen bidez administrazio-erabakiak berrikusteko eskubidea ahalbidetu behar du.

Hortaz, Arartekoak gogorarazi behar du herritarrek aurkezten dituzten eskaerei berariaz erantzuteko betebeharra duela udalak. Administrazio onaren printzipio horiek beste kasu batzuetan ere aplikatu behar dira, hala nola erreklamazioan azaldutakoetan; izan ere, pertsona batek, alde batetik, Urduñako (...) kalean dagoen hiri-finka bereizi eta eraikitzeko udal-proposamena baloratzea eskatzen zuen, eta, bestetik, eraikuntza posible balitz, partzela horretan dagoen eraikinari Urduñako HHBPBak esleitutako babes-araubidea aldatzea.

2. Dagokion izapidea emateko jarraitu beharreko administrazio-prozedurari dagokionez, ordenamendu juridikoak *ad hoc* prozedura bat ezarrita duen herritarren eskaerak dagokion administrazio-prozedura espezifikora bideratu behar dira.

Prozedura jakin batean bideratu ezin diren udal-eskumeneko gainerako gaiak Espainiako Konstituzioaren 29. artikuluan aurreikusitako eta Eskaera Eskubidea arautzen duen azaroaren 12ko 4/2001 Lege Organikoan araututako eskaera-eskubidearen arabera izapidetu behar dira.

Eskaera-eskubide hori erabiltzeak aukera ematen die herritarrei administrazio hartzailearen eskumen-eremuan sartzen den edozein gairi buruzko eskaerak egiteko. Eskaeretan iradokizunak edo ekimenak proposatu daitezke edo interes orokorreko, kolektiboko edo partikularretako gaiei buruzko eskaerak egin ahal izango dira, hautazkoak edo doakoak badira, betiere eskubide subjektibo batean edo gaitzeko aurretiazko arau batean oinarrituta ez baldin badaude. 4/2001 Lege Organikoaren 11. artikuluan jasota dago eskabide bat izapidetzera onartu ondoren, eskumenak dituen agintaritzak edo organoak derrigorrez erantzuna eman beharko duela eta erantzuna jakinarazi beharko duela gehienez ere aurkezten denetik hiru hilabeteko epean. Administrazioaren erantzunean eskaera onesteko edo ezesteko arrazoiak eman beharko dira. Berariazko erantzunaren garrantzia honetan oinarritzen da: eskatzeko eskubideari edukia ematean, erantzunaren termino





zehatzak ezagutzean eta ebazpen horren aurkako errekurtsua jartzeko eskubidea edukitzean, dagozkion administrazio- eta jurisdikzio-organoetan.

3. Kexaren sustatzaileak egindako eskaerei dagokienez, lehenengo gaia, 2021eko urriaren 13ko eskaeran azaldutakoa, Urduñako Udalari zuzenduta zegoen, Urduñako (...) kalean dagoen hiri-finka bereizi eta eraikitzeak aukerak balora zitzan. Kasu horretan, hirigintza-kontsulta gisa kalifikatu daiteke asmo hori.

Hirigintza-kontsultak informazioa jasotzeko eskaerak dira, eta, kontsulta horien bidez, partikularrek udal-administrazioei proposatu diete proiektu zehatz bati dagokionez eta zenbait obra egiteko edo hirigintza erabileretarako beharrezko prozedura motari dagokionez aplikagarriak diren araudien inguruko balorazioa egin dezatela.

Hirigintzako kontsulta horien oinarria informazio publikoaren printzipioan dago jasota, Lurzoruari eta Hirigintzari buruzko ekainaren 30eko 2/2006 Legearen 9. artikuluan ezartzen denean, edo, bestela, finka zehatzen bati aplikatzen zaizkion hirigintzako araubide eta baldintzei buruz informatuak izateko herritarrek duten eskubidean [urriaren 30eko 7/2015 Legegintzako Errege Dekretuaren, Lurzorua eta Hiri Birgaitzearen Legearen testu bategina onartzen duenaren, 5.d) artikulua].

Horri guztiari esker, beren lursailek hirigintza legeriak onartzen dizkien eraikuntza eskubideak garatzeko dituzten aukeren gaineko informazioa eta orientazioa izateko aukera ematen die obren edo hirigintza erabileren sustatzaileei, lizentzia jasotzeko eskaria egin baino lehen.

Hirigintza kontsultei emandako erantzuna araututa dagoen kontu bat da, eta horren gainean udalak ez du inolako eskumen tarterik; proposamenaren edo kontsultaren edukiari buruz informatzeko dago eta hirigintza legeriari egokitzeko.

Gogora ekarri behar dira hirigintza-diziplinako udal-eskumenak, jarduketan egokitasuna egiaztatzea eskatzen dutenak. Horretarako, kontsulta bat eskatzen da hirigintza-legeriari eta indarrean dagoen udal-plangintzari buruz, kasu honetan, Urduñako plangintzan jasotako aurreikuspenei buruz.

Hori horrela, hirigintzako planen indarraldiaren printzipioa mahai gainean jarri beharko litzateke. Hirigintza-arau horiek, behin onartu direnean eta indarrean daudenean, eraginkortasun zuzena dute, eta administrazio publikoak behartzen dituzte horiek guztiz betetzera, indargabetzen diren arte.

Jurisprudentziak dioenez, administrazioak hirigintza-informazioei emandako erantzunak izapide-egintza hutsak dira, ez ebazpenezkoak, eta ez dute eraginkortasun loteslerik. Auzitegi Gorenak, 2000ko azaroaren 25eko 8603/2000 epaian, honako hau dio hirigintza-kontsultei buruz:

"El contenido de los instrumentos de planeamiento es público. Esta publicidad comporta el derecho de cualquier persona a consultarlos e informarse de su"



contenido, así como el derecho a obtener del Ayuntamiento correspondiente, en el plazo de un mes a contar desde la solicitud, informe por escrito sobre el régimen aplicable a una finca o sector. Estos informes son auténticos actos administrativos, como aduce la parte recurrente, pero se limitan a comprobar y a certificar, a instancia de un peticionario, información sobre las circunstancias que recaen sobre el tipo y categoría del suelo de que se trata y los usos e intensidades que éste tiene atribuidos por el planeamiento. No son actos de trámite o no decisorios del procedimiento de certificación en que se producen, pero son resueltos sin intervención del órgano competente en materia de concesión de licencias y sin tener a la vista un proyecto de lo que el particular pretende realizar en su caso, por lo que la Administración no resuelve propiamente, al emitirlos, sobre el derecho de propiedad del consultante”.

Horri dagokionez, aurrekarietan jasota dago hirigintza-kontsultari berariaz eta arrazoituta emandako erantzun bat, kexagileari 2021eko abenduaren 9an jakinarazitakoa. Udalaren txosten teknikoak zehatz-mehatz ondorioztatu zuen bereizteko proposamenak ez zuela betetzen oinarritzko babes-araubidearen antolamendu xehatua, HHBPBaren 160. artikuluan jasoa, (...) kaleko (...). zenbakian dagoen eraikina oinarritzko babes-kategoria duten eraikinen udal-zerrendan baitzegoen.

4. Beste alde batetik, kexagileak bigarren gai bat planteatu zuen, eta horrek ere administrazio-izapideak egitea eskatuko zuen. Horri dagokionez, bai 2021eko urriaren 13ko idazkian, bai ondoren egindako 2021eko abenduaren 9ko eskaeran, kexagileak Urduñako Udalari eskatu zion espediente bat irekitzeko Urduñako HHBPBak lurzati horretan dagoen eraikinari esleitutako oinarritzko babes-araubidea aldatzeko.

Aurrekarietan emandako udal-erantzunak aitortzen du ez zaiola erantzun espresurik eman bigarren gai horri, kexagilearen eraikuntza-proposamena eragozten duen HHBPBaren indarreko babes-araubidea jasotzeaz gain.

Ildo horretan, aitortu behar da HHBPBaren aldaketa bat ofizioz hasteko eskaera batek zein partikular batek eskatuta formulatzeko proposamen batek dagokion tramitazioa eta udal-ebazpena behar dituztela, hirigintza-legeriak eta administrazio-prozeduraren araudiak jasotzen duten moduan.

Antolamendua aldatzeko, zenbait herri-administrazioen esku-hartzea eskatzen duten izapide konplexuak egin behar dira, Lurzoruari eta Hirigintzari buruzko Legean (2/2006, ekainaren 30ekoa) xedatutakoari jarraituz.

Kasu horretan, 2/2006 Legearen 104. artikulua arautzen du hirigintza-plangintzako edozein zehaztapen aldatzeko plan mota bera erabili beharko dela, eta zehaztapen horiek onartzeko erabiltzen den prozedura berari jarraitu beharko zaiola.



Horrela, 2/2006 Legearen 97. artikulua araberan, plan bereziak plan partzialetarako 95. artikuluan ezarritakoaren arabera egin, izapidetu eta onartuko dira.

Bestalde, 2/2006 Legearen 95. artikulua xedatzen du plan partzialen formulazioa, hasiera batean, udalei dagokiela, baina beste edozein pertsona fisiko edo juridikok ere egin dezakeela.

Kasu horretan, 95.2 artikulua ezartzen du udalak erabakiko duela, edo arrazoituta ukatuko duela, planaren hasierako onarpena.

Euskal Autonomia Erkidegoko Justizia Auzitegi Nagusiaren 2019ko martxoaren 28ko epaiak (RJCA\2019\722) Auzitegi Gorenaren doktrina jaso du, partikularrek antolamendu xehatuko planak eta horien mugak izapidetzeko duten eskubidea aitortzen duena. Horri dagokionez, garapen-plangintza izapidetzeko eskubideak honako hau ezartzen du: : *"(1) que los particulares tienen el derecho a la tramitación de los planes que se deban a su iniciativa.; (2) que el acto de aprobación es un acto del trámite del procedimiento cuya resolución vendrá determinada por el acto de aprobación definitiva; (3) que únicamente los defectos insubsanables pueden dar lugar a la denegación de la aprobación inicial, pero no las deficiencias que puedan ser corregidas a lo largo del procedimiento, de forma que el derecho al trámite quiebra cuando el proyecto presentado viola de forma clara, palmaria y manifiesta el ordenamiento jurídico"*.

Bestalde, Euskal Autonomia Erkidegoko Justizia Auzitegi Nagusiak, urriaren 17ko 3135/2018 epaian, gogoan hartzen du hura formulatzeko ekimen partikularra aurreikusita ez dagoenean, hala nola plangintza orokorra, partikularrek udalari zentzu horretan zuzentzen dizkioten eskaerak eskaera-eskubidearen barruan kokatu beharko direla. Kasu horietan, beharrezkoa da udalak erantzun arrazoitua eman duela egiaztatzea, 4/2001 Lege Organikoaren 11. artikulua exijitzen duen bezalaxe: *"A juicio de la Sala el art. 12 de la LO 4/2001 no abre paso al control de la respuesta municipal, sino en cuanto ha de ser razonada, lo que excluye que sea fruto del capricho o la arbitrariedad"*.

Nolanahi ere, oinarrizko babesa duen eraikin baten deskatalogazioa eskatzeko asmoari dagokionez, udal-administrazioak tokiko kultura-ondarea babesteko erabakia hartzerakoan duen diskrezionalitate teknikoa aipatu behar da, ondare-ondasunak dituen kultura-balioak kontuan hartuta.

Plangintza berrikusteko edo aldatzeko ahalmena udalei dagokien eskumeneko ahalmena da *—ius variandi—*, eta, beraz, araudian ezarritako marjinen barruan, hirigintza-planifikatzaileak askatasuna du, aukera posibleen artean, interes publikoa hobeto betetzeko egokiena deritzona aukeratzeko.

Horrela, toki-babeseko araubidearen barruan eraikin jakin bat babesteko edo babesgabetzeko proposamenak behar bezala arrazoituta egon behar du, eta bat





etorri behar du toki-ondare gisa babesteko administrazio-espeditentean alegatu eta identifikatutako kultura-balioekin.

Aipatu behar da Euskal Kultura Ondareari buruzko maiatzaren 9ko 6/2019 Legeak oinarrizko babes-maila bat jasotzen duela tokiko kultura-balioak dituzten eta udal-hirigintzaren plangintzan indarrean dauden dokumentuen katalogoetan sartzen diren kultura-intereseko higiezinentzat.

6/2019 Legearen 22. artikulua arautzen du ondasun bat oinarrizko babeseko kultura-ondasun deklaratzeko ondorioz gabe utzi ahal izango dela, osorik edo zati batean, deklaratzeko jarraitu diren izapide berberetan, *“aldeaz aurretik Euskal Kultura Ondarearen EAEko Kontseiluak horren aldeko txostena ematen badu.”*

Hitz batez, hirigintza-antolamenduko ahalak erabiltzerakoan udalak duen diskrezionalitate teknikoari kalterik egin gabe, adierazi behar da Urduñako Udalak erantzun arrazoitua eman behar diela HHBPBa aldatzeko eskaerei, eta hirigintza-antolamenduko tresna irekitzea erabaki edo ukatu behar duela, kontuan hartuta hura katalogatzeko kontuan hartu diren babes-balioak eta kultura-ondareari buruzko legetik eratorritako babes-araubide bat dagoela.

Hori guztia dela eta, gomendio hau egiten dugu, otsailaren 27ko 3/1985 Legeak — erakunde hau sortu eta arautzekoak — 11.b) artikuluan ezarritakoaren arabera:

GOMENDIOA

Arartekoak Urduñako Udalari gomendatzen dio Urduñako Hirigune Historikoa Birgaitzeko Plan Berezian oinarrizko babesa duen (...) kaleko (...). zenbakiko eraikinaren ondare katalogatua babesteko araubidea aldatzeko espeditentea irekitzeko eskaerari berariaz eta modu arrazoituan erantzuteko.

